

Kampen Historielag

Kampen kalenderen 1993

Kr 50,-

Kampen Husmorlag på utflukt

KAMPEN HUSMORLAG arrangerte sommerturer hvert år, men ikke alltid med så sjelden farkost som ferja over Krøderen tidlig i 1950-åra. Inga Myrvang, som har lånt ut fotografiet, sier at sommerturene som regel gikk med buss, men båtturen på Krøderen er et spesielt hyggelig minne.

Januar

Foto: Oslo Bymuseum

Økernveien 32

MÅNEDENS BILDE VISER ØKERNVEIEN 32, som lå på samme side av veien som portstuene til Tøyen hovedgård. Huset ble bygget i 1860 i tre, men ble seinere "muret opp". Det ble revet i 1960 i forbindelse med utvidelse av Økernveien og byggingen av Tøyensenteret. I løpet av 1960-åra gikk hele bebyggelsen langs Økernveien fra Tøyensenteret og Brinken, over i historien.

- Ni familier bodde der, sier Per Karlsen, som er født og oppvokst i Økernveien 32. Familien bodde i huset fra 1925 til 1947. Leilighetene var små, men hadde innlagt vann. Do var i stallen. Stall med høyloft, nederst til venstre i bildet, hørte med til eiendommen. Huseieren bodde vegg i vegg i nummer 34, huset til venstre. Per Karlsen forteller at farfaren hadde spedisjonsfirma, og leide stallen til hestene sine. Nederst i bakken, ved Brinken, var det vanntro for hestene så de skulle ha noe å gå på opp den siste kneika.

- Miljøet var trivelig, og det var mange unger i gården. Lekeområdene var flotte, sier Per Karlsen.

- Det var landlig, nesten som å bo utafor byen. Portstuene, bygget på 1800-tallet, er de eneste som er igjen av dette miljøet. De er fredet. I bakgrunnen kneiser Tøyen Trafostasjon, som den har gjort siden 1915. I dag huser den et kultursenter.

Mona Larsen

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
52					1	2	3
1	4	5	6	7	8	9	10
2	11	12	13	14	15	16	17
3	18	19	20	21	22	23	24
4	25	26	27	28	29	30	31

Februar

Foto: John Dahling

En håndverker

"OMSTOPPING AV SALONGER. OMSTOPPING AV MADRASSER. HÅNDVERKSARBEIDE". Bak en litt falmet og noe anonym fasade i Hagegata 48, finner vi en av Kampens få gjenlevende håndverksbedrifter. Her har Arne T. Albertsen jobbet jevnt og trutt siden 1950, da han overtok lokalene etter en kolonial. Med eksamenspapirer fra Statens Håndverk- og Kunstindustriskole og med svennebrevet i glass og ramme, åpnet han sin forretning året etter. I starten hadde han to svenner, men fant ut at han klarte å drive mer effektivt alene.

Kunder har det aldri vært vanskelig å få tak i, de har kommet fra hele Norge. De fra Kampen kan han telle på én hånd, til tross for annonser i Menighetsbladet i over 40 år.

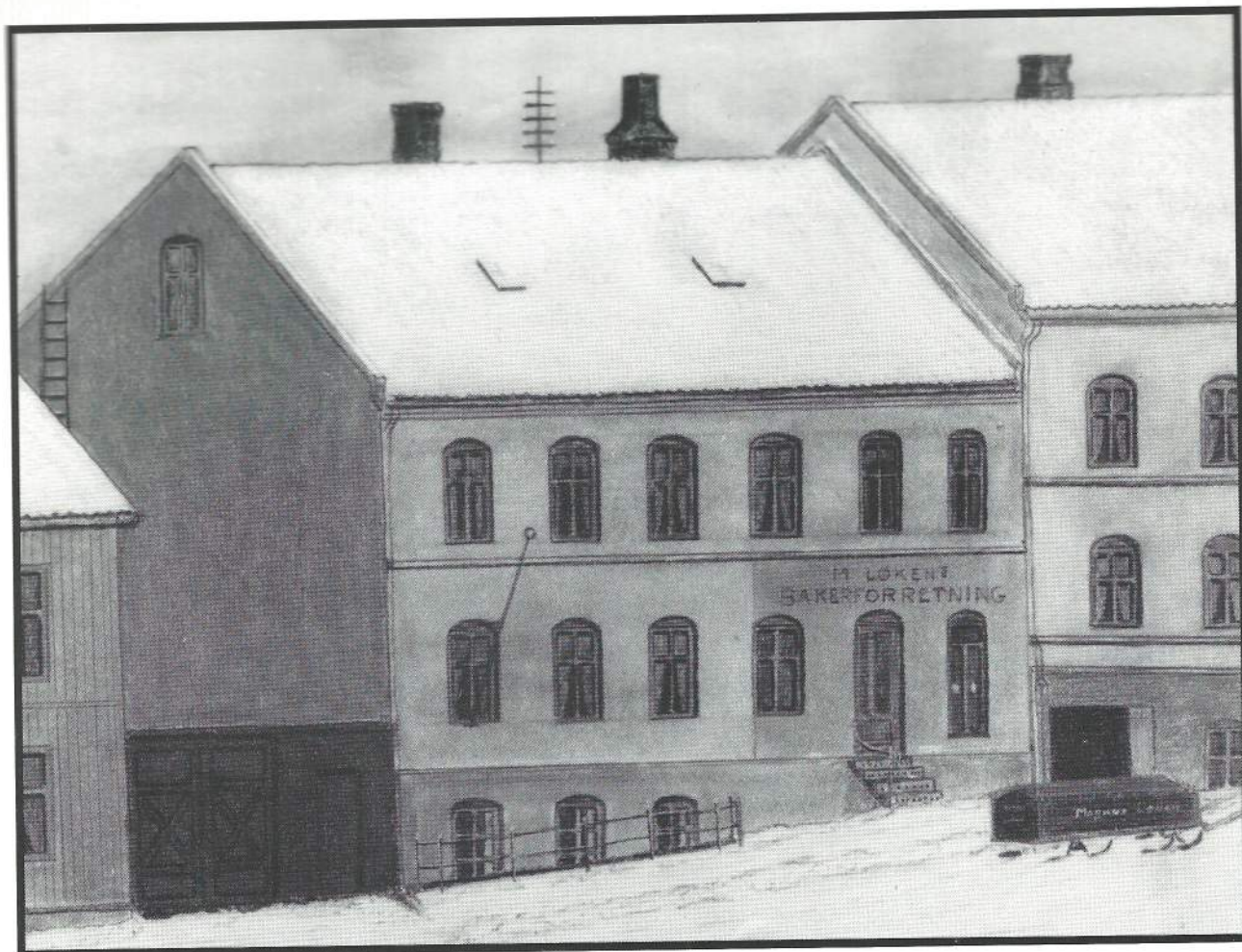
Arbeidet består stort sett i å trekke om eller reparere stoler og sofaer. I hyllene bak symaskinen og nåleputen ligger stoffruller med velour og ullstoffer, esker med kantebånd og silkedusker og en anelig mengde springfjær. Gamle, slitte trekk tas av, noen deler byttes kanskje ut og nye stoffer kles på. Hva koster det å trekke om en stor og gammel ørelappstol, undrer vi, og får vite at det vil ligge et sted mellom seks og åtte tusen kroner alt etter hva

slags stoffer som blir brukt. Ofte kan kostnader til stoff og materialer være halvparten av summen. Og du kan være trygg på at du vil få skikkelig håndverk, for Albertsen elsker sitt arbeid og er stolt av sitt fag. Når han nå slutter etter 42 år er det ikke fordi han har gått lei, men fordi han naturlig nok ikke er like effektiv som i sine unge år. Og vi registrerer med glede at nye eiere allerede har flyttet inn og fortsetter driften av verkstedet.

Siri Bryn

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
5	1	2	3	4	5	6	7
6	8	9	10	11	12	13	14
7	15	16	17	18	19	20	21
8	22	23	24	25	26	27	28

Mars

Norderhovgata 18

DET 2-ETASJES MURHUSET ligger omtrent midt i Norderhovgata på den siden av gaten som vender mot byen. Fra baksiden av huset er det en praktfull utsikt over Oslo og fjorden, og en liten gårdsplass ut mot skrenten ned til Brinken.

Huset ble bygget ca. 1870 og er som de fleste andre opprinnelige hus i denne del av gaten på to etasjer. Tidligere bodde seks familier i bygningen og i tillegg huset den bakeri i kjelleren og butikkutsalg i første etasje.

I 1924 ble gården kjøpt av Magnus Løken som utvidet bakerivirksomheten. I dag er det også både næringsvirksomhet og boliger i huset.

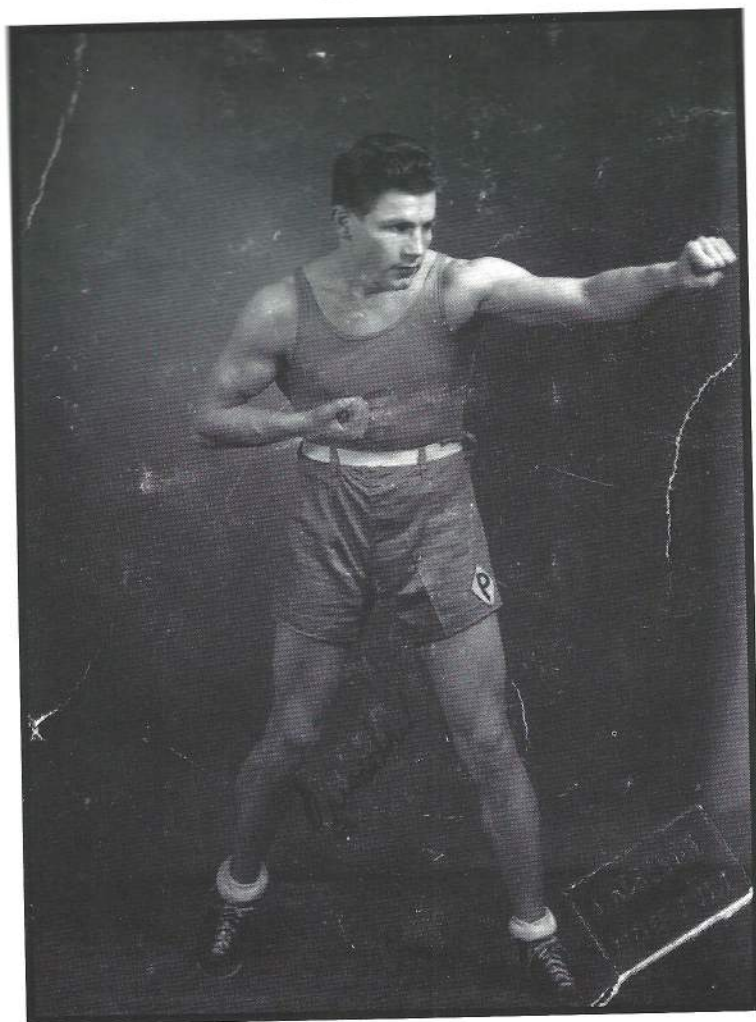
Maleriet ovenfor ble malt i slutten av 20-åre-

ne. Legg merke til hestesleden foran huset som ble brukt til levering av bakervarer.

S.M.Berg

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
9	1	2	3	4	5	6	7
10	8	9	10	11	12	13	14
11	15	16	17	18	19	20	21
12	22	23	24	25	26	27	28
13	29	30	31				

April

Fredrik Johansen

BØKSEREN FREDRIK JOHANSEN ble født på Nesodden, men kom allerede som 16-åring til Kampen. Han bodde her fram til sin død i 1991, og må etter over 50 år på Kampen regnes som Kampegutt. Fredrik Johansen hadde en lang og suksessrik karriere som bokser.

Han forble amatør så lenge han bokset, og var en av de virkelig store heltene fra Sportshallen på Kampen.

Da den profesjonelle verdensmesteren i fjærvekt Al Brown skulle møte Pete Sandstøel på Bislett i 1932, ble Fredrik Johansen plukket ut som sparringpartner for verdensmesteren. Det var hundrevis av tilskuere på treningene, og vitner som var tilstede kunne fortelle at det ikke var lett å se hvem av de to som var verdensmester.

Johansen var populær for sin usedvanlig friske og redelige boksing, og det påstås at det kunne gå år mellom hver gang han tok et skritt tilbake! I sin karriere hadde Fredrik Johansen et utall landskamper, han var nordisk mester, og han tok hjem 7 norske mesterskap. Imponerende når en tenker på at dette skjedde i en tid

hvor det var *nesten* like mange bokserere som skiløpere i Norge, og det møtte opp 3000 tilskuere til et vanlig lørdagsstevne i Sportshallen på Kampen!

S.M.Berg

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
13				1	2	3	4
14	5	6	7	8	9	10	11
15	12	13	14	15	16	17	18
16	19	20	21	22	23	24	25
17	26	27	28	29	30		

Mai

Nytt murhus i gammel bydel

KAMPENGATA 13 SNAKKER ÅTTIÅRAS SPRÅK i et nabolag med mange tungemål. Det ligger midt mellom et trehus fra 1870 og en leiegård i lett postmodernistisk stil. En rosa murvilla som har sitt eget uttrykk, men med noen viktige fellesnevner med bydelen. Både dimensjoneringen og det markerte portrommet er typisk, det samme er trapperommet av glass som assosierer til svalgangen i de gamle trehusene.

Husene på Kampen åpner seg mot gata, men nr. 13 har en industribedrift som gjenboer, så for å verne seg mot trafikkstøy og innsyn, er det knappe åpninger i den massive murveggen mot Kampengata. Men om huset beskytter seg mot gata, ønsker adkomsten hjertelig velkommen. Hjørnet av huset er skrådd inn i portrommet i en inviterende bevegelse, i motsetning til de tradisjonelle portrommene som ofte kan virke private og lukkete.

Nabohusene er høye, store og "sterke", men nr. 13 har et vennlig språk. Fasaden mot gårdsrommet åpner seg i store vindusflater mot et grønt og frodig felles uterom.

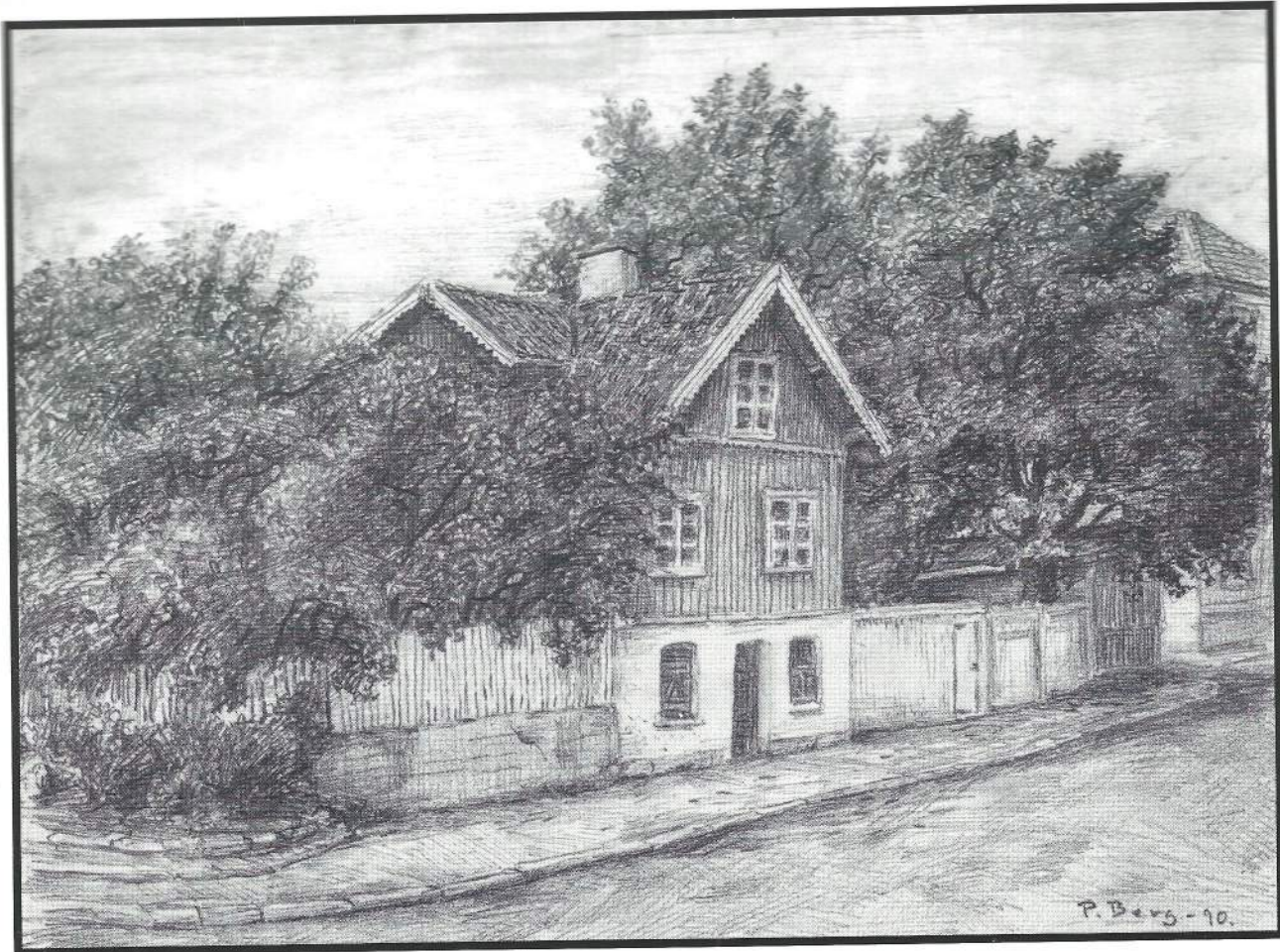
Huset er lagt i vinkel med to bygningskropper som er klart adskilt og med et inngangsparti av glass. Det er ikke som fra de "ekte" svalgangene

der de er på roperekkevidde med naboene, men det foregår i hvert fall mye kontakt med blikk, vink og gester tvers over gårdsrommet. Portrommet er bygget rundt et tre. Et stort pæretre stikker opp gjennom taket og fungerer som en grønn parasoll over terrassen om sommeren. Om høsten er pærene til stor glede for bydelens unger.

Svein Jacobsen

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
17						1	2
18	3	4	5	6	7	8	9
19	10	11	12	13	14	15	16
20	17	18	19	20	21	22	23
21	24	25	26	27	28	29	30
22	31						

Juni

Normannsgata 48

HUSET BLE BYGGET I 1840, og er regnet som et av de eldste husene på Kampen. Før kirken og den øvrige bebyggelsen ble etablert må huset ha hatt en fantastisk beliggenhet og utsikt. I bakgården ble det tidligere drevet brenselforretning, og i underetasjen mot gaten var det melkebutikk. Her bodde innehaver-sken i ett rom og hadde butikken i det andre. Forretningdriften gikk nok spesielt godt p.g.a. den nære beliggenheten til Kampen skole, hvor salget av knekk og boller var populært hos de nydelsessyke.

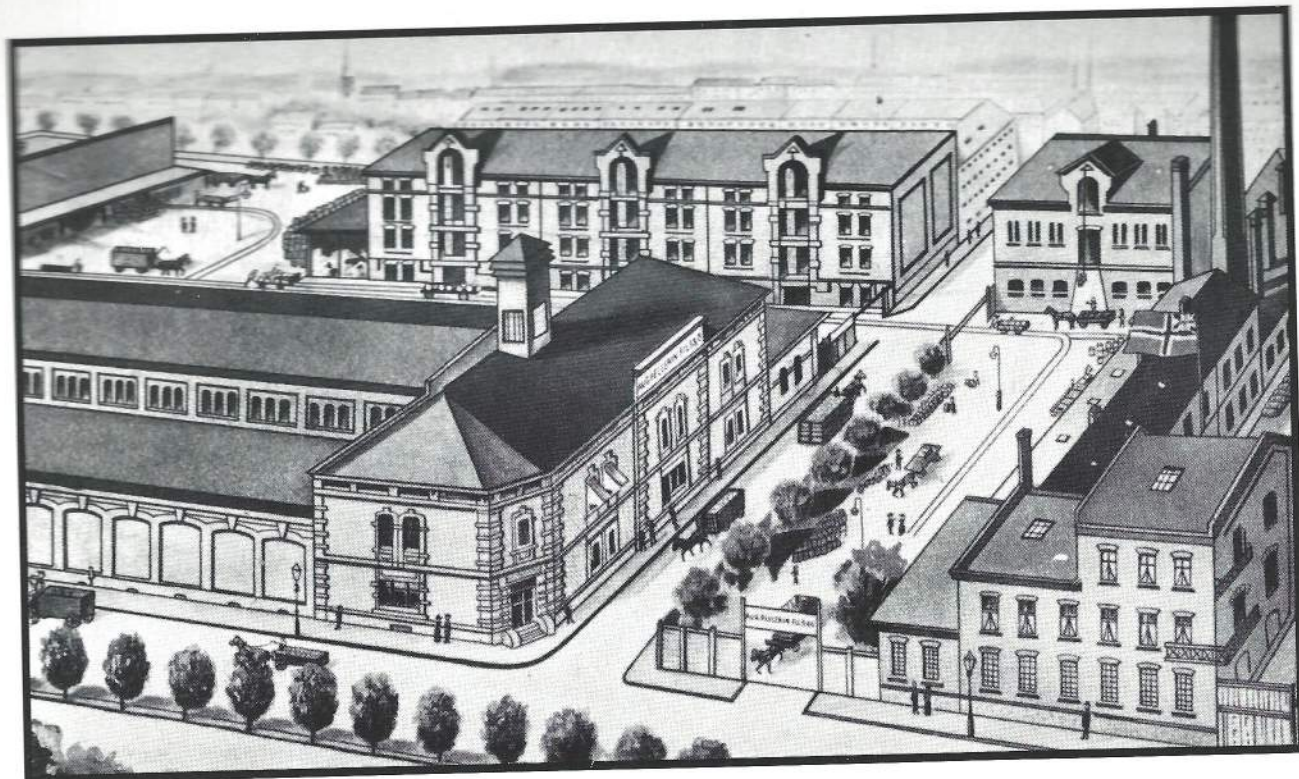
Huset har også vært ved filmen. Da "Skrap-handlere" skulle filmes for ca. 20 år siden, ble eiendommen valgt som hjem for Herbert og Albert, og halve Kampen var med som statister.

Tilknyttet huset er det en stall, og eiendommen er utvendig stort sett slik den var i forrige århundre.

S.M.Berg

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
22		1	2	3	4	5	6
23	7	8	9	10	11	12	13
24	14	15	16	17	18	19	20
25	21	22	23	24	25	26	27
26	28	29	30				

Juli

Borggata 7 - Pellerin

BORGGATA ER OPPKALT I 1866 ETTER HÅKON HÅKONSSONS BORG Valkaberg (Åkeberg) som sannsynligvis lå på Enerhaugen. Men i krysset Borggata/Gunhilds gate må vi forlate middelalderkongen og vende oss mot Frankrike og keiser Napoleon den 3. Han utlovdte i 1868 belønning til den som kunne finne opp et matfett som var billigere enn smør, og som ikke harsknet på langvarige felttog. Kjemikeren Mège Mouriés klarte året etter å blande dyrefett med skummet melk på en slik måte at det kunne smøres på brødet. Han vant belønningen, men keiseren selv ble feid vekk av den tredje republikk og døde i 1873 et år etter at margarinproduksjonen startet for alvor.

Mège Mouriés fikk finansiert margarinfabrikken gjennom Edmé Pellerin. Hans sønn Auguste Pellerin arbeidet i bedriften fra starten av. Auguste Pellerin møtte den 30-årige nordmannen Eilert Sundt i Paris i 1874 og fortalte om det nye produktet. Nordmannen tente, overtalte franskmannen til å komme til Norge og sammen med Sundts to brødre grunnla de den første margarinfabrikken i Norge, Aug. Pellerin Fils & Co. Det ble skaffet kapital og tomt til fabrikkbygningen i Borggata på tidligere Frøms løkke. Produksjonen startet i oktober 1876. På høyre

side ligger fortsatt de første fabrikkbygningene, og til venstre nyanlegget bygget rett før århundreskiftet.

Pellerin er verdens eldste gjenlevende margarinprodusent. I 1953 ble hele margarinproduksjonen overført til Tromsø, og andre virksomheter har inntatt de gamle produksjonslokalene i Borggata. Men asylsøkerne er nok neppe kjent med at det var en innflyttet franskmann som i sin tid oppførte lokalene der politiets asylmottak fikk tak over hodet.

Hassa Horn

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
				1	2	3	4
26	5	6	7	8	9	10	11
27	12	13	14	15	16	17	18
28	19	20	21	22	23	24	25
29	26	27	28	29	30	31	

August

Sørli Hovedgård

SØRLI HOVEDGÅRD lå der hvor Sporveishuset nå ligger. Huset lå på den eiendommen som ble kalt Bergsløkken, og som er kjent siden middelalderen. Sørli Hovedgård ble sannsynligvis bygget i 1726. Major Sørlye kjøpte stedet i 1826, og etter det ble gården kalt Sørli Hovedgård. Mot slutten av 1800-tallet ble eiendommen ombygget til leiegård, og fikk adressen Sørligaten 52. Sørligaten strakk seg fra Enerhaugen over Sørli plass, og endte i Hovedgården. Gården hadde 23 leiligheter og i tillegg var det en fløy med en stor låve, stall, skraphandel og en utedo med 7 seter. Stallen var i drift til slutten av 50-tallet og ble de siste årene brukt som stall for Veivesenets store arbeidsgamper. Månedens bilde er tatt rett før gården ble revet på midten av 60-tallet, og det er tatt fra Sørligata med ryggen mot Tøyen skole. Til venstre for

gården lå en stor løkke som også forsvant i forbindelse med utbyggingen av T-banen.

S.M. Berg

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
31							1
32	2	3	4	5	6	7	8
33	9	10	11	12	13	14	15
34	16	17	18	19	20	21	22
35	23	24	25	26	27	28	29
36	30	31					

August

Sørli Hovedgård

SØRLI HOVEDGÅRD lå der hvor Sporveishuset nå ligger. Huset lå på den eiendommen som ble kalt Bergsløkken, og som er kjent siden middelalderen. Sørli Hovedgård ble sannsynligvis bygget i 1726. Major Sørlye kjøpte stedet i 1826, og etter det ble gården kalt Sørli Hovedgård. Mot slutten av 1800-tallet ble eiendommen ombygget til leiegård, og fikk adressen Sørligaten 52. Sørligaten strakk seg fra Enerhaugen over Sørli plass, og endte i Hovedgården. Gården hadde 23 leiligheter og i tillegg var det en fløy med en stor låve, stall, skraphandel og en utedo med 7 seter. Stallen var i drift til slutten av 50-tallet og ble de siste årene brukt som stall for Veivesenets store arbeidsgamper. Månedens bilde er tatt rett før gården ble revet på midten av 60-tallet, og det er tatt fra Sørligata med ryggen mot Tøyen skole. Til venstre for

gården lå en stor løkke som også forsvant i forbindelse med utbyggingen av T-banen.

S.M.Berg

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
31							1
32	2	3	4	5	6	7	8
33	9	10	11	12	13	14	15
34	16	17	18	19	20	21	22
35	23	24	25	26	27	28	29
36	30	31					

September

Foto: Per-Anders Rosenkvist

Billedhoggeren i Hurdalsgata

-DU GÅR ETTER KALENDEREN I DETTE YRKET, IKKE ETTER KLOKKA. Billedhogger Ellen Jacobsen er i sving døgnet rundt i verkstedet på Frysja med arbeider som skal smykke uteplasser og bedrifter rundt om i landet. Verkstedet på Frysja har hun hatt siden 1979. I 1970 kom Ellen Jacobsen, opprinnelig fra Porsgrunn, til Hurdalsgata. Her holder hun hus sammen med mann, barn og fire katter. -Folk gapte da vi begynte å skrape og male huset. Det skulle rives. Vi var de første som satte igang å pusse opp – det manglet ikke på advarsler. Ellen Jacobsen er utdannet ved Statens Kunstakademi hos professor Per Palle Storm. Hun er innkjøpt av Riksgalleriet, Norsk Kulturråd og Oslo Kommunes Kunstsamlinger. I 1986 sto Oskar Braaten-monumentet "Fabrikkjentene" ferdig på Beyerbrua i Oslo. Blant oppdragene er også utsmykning til Televerket i Lødingen i Nordland og til Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk i Mo i Rana. Hun har deltatt på en rekke utstillinger i inn- og utland. -Jeg har aldri arbeidet med helt abstrakte ting, men figurativ kunst må alltid ha en grad av

abstraksjon for at det skal bli bra. Jeg lager modell i gips, som så støpes i bronse hos bronsestøperne. Alt jeg har laget hittil er støpt i bronse. En gang skal jeg begynne å hogge i tre og stein. Det er noe helt annet. Jeg arbeider innenfra og utover, mens hoggere gjør det motsatte.

Mona Larsen

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
35			1	2	3	4	5
36	6	7	8	9	10	11	12
37	13	14	15	16	17	18	19
38	20	21	22	23	24	25	26
39	27	28	29	30			

Oktober

Familiékroken - Norderhovgata 5

JA, JEG ER FØDT OG OPPVOKST I *KROKEN*, som var og er Norderhovgata 1-3-5. Når Alf Bastiansen arrangerer omvisninger på Kampen i dag, tar han de mange fremmøtte med inn i krokens bakgård. De lytter andektig mens Alf snakker. Alt er så velstelt, så vakkert, så stille og harmonisk. Noen sier at det minner om Sønderjylland og Nord-Tyskland.

Slik var det ikke når jeg vokste opp. Da var det liv, mange mennesker og utedoe. De tre husene har tilsammen 36 leiligheter og en gang rommet "Familiékroken", som vi sier, over 150 mennesker. Opptil 8 personer bodde i leiligheter på ett rom og kjøkken. Trangt? Ja, det var det. Man lå på flatsenger. Den som skulle først opp om morran måtte legge seg sist. Min første seng var en kommodeskuff. Men kommoden var fin.

Det verste med trangboddheten var dryppingen fra våte klær om vinteren. Vi hadde ikke tørkeloft og den slags. Det halvtørre tøyet måtte henges i taket over flatsengene. Om sommeren var det greit. Da tørket man tøyet ute i bakgården. Det ble fint og luktet godt. Leiegårdene i Familiékroken var nok i stor grad innflytternes bosted. En folketelling i 1881 viser at ikke mindre enn 11 av beboerne var født i Sverige. Vi snakker gjerne om sosiale forhold. Krokens innbyggere var i det alt vesentlige skikkelige arbeiderfamilier, kvinnene stort sett hjemmearbeidende husmødre. Litt lønningsdagsfyll forekom, men det var ikke det som

preget *kroken*. Samholdet var godt. Man koste seg sammen i bakgården på sommerstid, og hjalp naboer som trengte en håndsrekning.

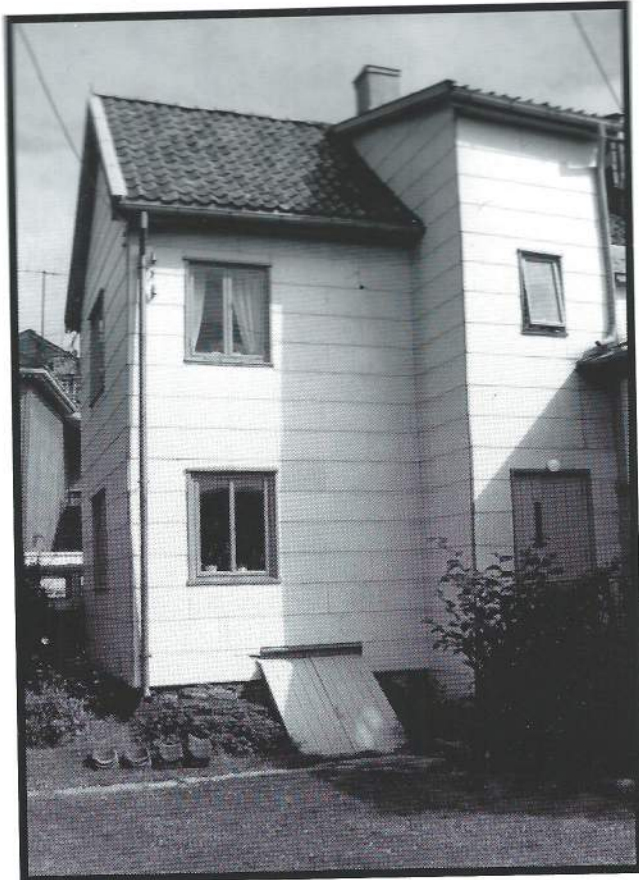
Kampen var Kampen og Familiékroken en vesentlig del av bydelen. Vi hadde det moro med lek i gatene som barn. Da vi ble større ble det idrett.

Så mange butikker det var på Kampen i min oppvekst – og industri. Ja vi hadde også god gammeldags trikk. Selv har jeg ikke forflyttet meg så langt fra min barnoms egn, bare fra Norderhovgata 1-3-5 til Norderhovgata 36.

Roger Gulbrandsen

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
39					1	2	3
40	4	5	6	7	8	9	10
41	11	12	13	14	15	16	17
42	18	19	20	21	22	23	24
43	25	26	27	28	29	30	31

November

Normannsgata 17 B

GULMALT OG ANSIKTLØFTET tilbake til sin opprinnelige ytre fasade, kunne Normannsgata 17B ta imot Arkitekturvernprisen 1992. Eierne, Torill Sørum og Tor Are Johansen, fikk prisen for sin pietetsfulle restaurering av huset.

Det er uklart når huset er bygd, men det er trolig oppført en gang i begynnelsen av 1870-åra. Grunnflata var omlag 40 kvadratmeter, og huset ble bygd i to etasjer med et lite tilbygg. Huset er i enkel sveiserstil. Spor i bjekelaget tyder på at huset er flyttet hit fra et annet sted.

Normannsgata 17B ble i sin tid skilt ut fra eiendommen Hurdalsgata 1. Denne gata het Søndre Gade før byutvidelsen i 1878, og lå i Aker.

Opprinnelig var huset delt i to leiligheter, men nå bebos det av familien Sørum/Johansen, sønnen Joakim – og Anastasia. Husets katt

og egentlige besitter. Huset er hemmelighetsfullt med hensyn til å røpe hvem som har bodd der, men vi vet at kjøpmann Olaus Jacobsen eide det i 1885. Da hadde eiendommen er branntakst på 13.000 kroner.

Mona Larsen

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
44	1	2	3	4	5	6	7
45	8	9	10	11	12	13	14
46	15	16	17	18	19	20	21
47	22	23	24	25	26	27	28
48	29	30					

Desember

Nedre Kampen

PROVSTENGEN VAR EN STOR EIENDOM under Oslo Ladegård. Den lå mellom Kjølberggata, Åkebergveien, Enerhaugen og Hagegata. Eieren av Ladegården, kjøpmann Andreas Lumholtz utparsellerte Provstengen i mindre løkker. På oversiden av Åkebergveien fulgte løkkene i tur og orden fra øst: Nilsens løkke, Hansens løkke, Sørinelyst, Sommerfryd, Lille Provstengen, Engebretsens løkke, Froms løkke og Schrøderløkken. Schrøderløkken ble i 1839 solgt til vognmann Ole Grue og kalt Grues løkke. Mellom 1861 og 1868 ble denne løkken utparsellert og bebygget. Snekkermester Andreas Larsen Kolstad var en av de første som bygget her, og Kolstadgata ble i 1879 oppkalt etter han. Gruegata fikk i 1879 navn etter Ole Grue. Her lå det frem til slutten av 70-årene helt til-

svarende trehusbebyggelse som ellers på Kampen, og det var til ett av husene i Kolstadgata det berømmelige cognac-fatet ble håndtrillet hjem.

Hassa Horn

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
48			1	2	3	4	5
49	6	7	8	9	10	11	12
50	13	14	15	16	17	18	19
51	20	21	22	23	24	25	26
52	27	28	30	31			